

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

संस्कृत विशारद (बी.ए.) बहिःस्थ

परीक्षा: जून-जुलै - २०२२

सत्र ५ वे

विषय: रत्नावली (19E456)

दिनांक: ०९/०७/२०२२	गुण : ८०	वेळ : दु. २.०० ते ५.००		
<p>सूचना: १) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात. २) सर्व प्रश्न सोडवणे अनिवार्य.</p>				
प्र.१.	त्रयाणाम् अनुवादं कुरुत।	(१८)		
१.	राज्यं निर्जितशत्रु योग्यसचिवे न्यस्तः समस्तो भरः सम्यक्पालनलालिताः प्रशमिताशेषोपसर्गाः प्रजाः। प्रद्योतस्य सुता वसन्तसमयस्तं चेति नाम्ना दृतिं कामः काममुपैवत्वयं मम पुनर्मन्ये महानुत्सवः॥			
२.	कण्ठे कृत्तावशेषं कनकमयमधः शृङ्खलादामकर्षन् क्रान्त्वा द्वाराणि हेलाचलचरणरत्निकीणीचक्रवालः। दत्तातङ्कोऽङ्गनामनुसृतसरणिः संभ्रमादश्वपालैः प्रभृष्टोऽयं प्लवङ्गः प्रविशति नृपतेर्मन्दिरं मन्दुरायाः॥			
३.	प्राजा कथमपि दैवात्कण्ठमनीतैव सा प्रकटरागा। रत्नावलीव कान्ता मम हस्ताद् भ्रंशिता भवता॥			
४.	संतापो हृदय स्मरानलकृतः संप्रत्ययं सह्यतां नास्त्येवोशमोऽस्य तां प्रति पुनः किं त्वं मुधा ताम्यासि।			
५.	पूषन्ननु प्र प्रा इहि यजमानस्य सुन्वतः। अस्माकं स्तुवतामुत। यन्मूढेन मया तदा कथमपि प्राप्तो गृहित्वा चिरं विन्यस्तस्त्वयि सान्द्रचन्दनरसस्पर्शो न तस्याः करः॥			
प्र.२.	त्रयाणाम् ससन्दर्भस्पष्टीकरणं लिखत।	(१५)		
१.	सुसंगते, कुतः पुनस्तस्या ईदृशस्यालंकारस्य समागमः।			
२.	कामेनैतत्कथं विद्धं समं सर्वैः शिलीमुखैः।			
३.	तमःसंघातोऽयं हरति हरकण्ठद्युतिहरः।			
४.	किमनेनायासमात्रफलेन दुर्लभजनप्रार्थनानुबन्धेन।			
५.	यदनेन न संप्राप्तः पाणिस्पर्शोत्सवस्तव।			
प्र.३.	एकं सविस्तरं स्पष्टीकुरुत।	(१८)		
१.	द्वितीयाङ्कस्य रसग्रहणम्।			
२.	श्रीहर्षदेवस्य जीवनपरिचः।			
प्र.४.	टिप्पणीद्वयं लिखत।	(१२)		
१.	इन्द्रजालरप्रसङ्गमहत्त्वम्	२. चित्रफलकप्रसङ्गमहत्त्वम्		
३.	सुसङ्गताव्यक्तिचित्रणम्			
प्र.५.	पञ्चानां रूपपरिचयं कारयत।	(०५)		
१)	नियमेन	२) अर्चितः	३) निन्दिष्यति	
४) हताः	५) पीत्वा	६) व्याहरति	७) त्रासयसि	
प्र.६.	सूचनानुसारं केवलं त्रीणि: रूपाणि लिखत।	(०३)		
१.	सागरिका-चतुर्थी एकवचन			
२.	दृश्-आज्ञार्थं द्वितीय पुरुष बहुवचन			
३.	दृश्-कर्मणि भूतकालवाचक धातुसाधित विशेष पुल्लिङ्गी द्वितीया एकवचन			
४.	कृ-प्रयोजक वर्तमानकाल प्रथमपुरुष बहुवचन			
५.	गम्- विध्यर्थं द्वितीय पुरुष बहुवचन			
प्र.७.	सनामसमासविग्रहं लिखत (केवलं ६)	(०६)		
१.	रक्ताशोकपादयः	३. स्वेदोद्गमः	५. मनुष्यलोकः	७. शीतांशुः
२. कुसुमायुधः	४. करतलसंस्पर्श	६. सरोरुहम्	८. लतापाशः	
प्र.८.	त्रयाणां सन्धिविग्रहं कुरुत।	(०३)		
१.	उत्तिष्ठोत्तिष्ठ	३. पुनरीदृशमवसरम्	५. साहसेनाऽमुना	
२. कन्यकामग्रतः	४. अलममलभतिमात्रं	६. एषेदानीमहामनाथाऽशरणा		